

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Sverdlovsk din 16 octombrie 1941 și deciziei Tribunalului militar al trupelor NKVD a Districtului Ural din 10 noiembrie 1941, în cauza penală privindu-l pe

Botizat Alexandr Vasilevici, născut în anul 1888, originar din satul Cotiujeni, județul Hotin, R.S.S.M.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Sverdlovsk din 16 octombrie 1941, Botizat Alexandr a fost condamnat în baza art. 54¹³ Cod penal al R.S.S.U., conform sancțiunii art. 54-2 Cod penal al R.S.S.U. la 10 ani privațiune de libertate cu executarea în lagărele de corectare prin muncă, cu interdicție în drepturi de vot pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit deciziei Tribunalului militar al trupelor NKVD ale Districtului Ural din 10 noiembrie 1941, recursul inculpatului Botizat Alexandr a fost respins, cu menținerea sentinței.

3. Inculpatul Botizat Alexandr a fost declarat vinovat pentru faptul că, în anul 1941, fiind chiabur influent, locuind în or. Edineț, teritoriu temporar ocupat de autoritățile române și fiind membru al partidului țărănist, a luat parte la lupta împotriva clasei muncitoare, adică activitate contrarevoluționară.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul Botizat Alexandr nu și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că într-adevăr a fost membru al partidului țărănist, însă întotdeauna a protejat interesele celor săraci. Inculpatul a mai susținut că, nemijlocit nu a luat parte la acțiuni de represare.

4. Adjunctul Procurorului General, Serbinov Igor, a declarat recurs în anulare în care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD

a regiunii Sverdlovsk din 16 octombrie 1941 și deciziei Tribunalului militar al trupelor NKVD a Districtului Ural din 10 noiembrie 1941, în privința lui Botizat Alexandr, încetarea procesului penal și reabilitarea lui în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și din motivul încălcării esențiale a drepturilor lui Botizat Alexandr prin condamnarea acestuia deoarece probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către Botizat Alexandr a infracțiunii prevăzute de art. 54¹³ Cod penal al R.S.S.U., pentru acțiuni împotriva clasei muncitoare și mișcării revoluționare în timpul exercitării unei funcții de răspundere sau secrete în perioada orînduirii țariste sau guvernelor contrarevoluționare din perioada războiului civil, așa cum prevede art. 54¹³ Cod penal, în materialele dosarului nu au fost administrate.

5. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 februarie 2015 (f.d. 45-46) recursul în anulare declarat de procuror împotriva sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Sverdlovsk din 16 octombrie 1941 și deciziei Tribunalului militar al trupelor NKVD a Distinctului Ural din 10 noiembrie 1941 a fost scos de pe rol, pentru efectuarea actelor procedurale preparatorii prevăzute de art. 456 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, considerîndu-l de competența Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție care judecă recursurile în anulare declarate împotriva deciziilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.

6. Judecînd recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea hotărîrilor judecătorești atacate, încetarea procesului penal în partea condamnării în baza art. 54¹³ Cod penal al R.S.S.U. și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Hotărîrile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Referindu-se la competența examinării prezentului recurs în anulare, Colegiul penal lărgit invocă că decizia Tribunalului militar al trupelor NKVD a Districtului Ural din 10 noiembrie 1941 nu echivalează cu o decizie a Curții Supreme de Justiție din care motive prezentul recurs se judecă de Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție și nu de Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

Reieșind din norma art. 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, viciul fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice,

sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, pentru activitate contrarevoluționară.

Potrivit art. 5³ al Legii nominalizate recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată, în concluzie este necesar conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, de casat sentința atacată în privința lui Botizat Alexandr cu încetarea procesului penal, fiindcă există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală.

Prin urmare, procesul penal în privința lui Botizat Alexandr urmează a fi încetat în baza învinuirii pe art. 54¹³ Cod penal al R.S.S.U., cu reabilitarea lui potrivit art. 3 lit. a) al Legii Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

7. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, se casează sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Sverdlovsk din 16 octombrie 1941 și decizia Tribunalului militar al trupelor NKVD a Districtului Ural din 10 noiembrie 1941, în privința lui **Botizat Alexandr Vasilevici**, cu încetarea procesului penal în baza învinuirii pe art. 54¹³ Cod penal al R.S.S.U. și reabilitarea lui.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 iunie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru